

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечнікова

РІК ВИДАННЯ XXXVII

№ 36 (1056)

17 ГРУДНЯ

1971 р.

Ціна 2 коп.

Напередодні сесії

ГОЛОВНЕ — УСПІШНІСТЬ

Нотатки зі зборів партійно-комсомольського активу університету

Лейтмотивом всіх виступів на зборах партійно-комсомольського активу університету, що відбулися 13 грудня, пролунала схвильованість за результати майбутньої зимової сесії. І це зрозуміло, адже сесія — випробування не тільки для студентів й викладачів, але й всіх служб і ланок, від яких залежить рівень учбового процесу, і як наслідок — успішність. У зборах взяла участь секретарі партбюро факультетів і їх заступники, секретарі комсомольських бюро, комсорги курсів, голови профспілкових організацій, декани, працівники деканатів, учбової частини, адмінгоспчастини тощо.

Відкрив збори заступник секретаря парткому М. П. Краснянський. Потім почалася серйозна, ділова розмова про стан справ напередодні сесії. Відомо, що за минулі два навчальні роки успішність в університеті значно зросла, і такий рівень її стає стабільним, але заспокоюватися цим нема підстав. Це докладно довів у своїй доповіді проректор по учбовій роботі Д. І. Поліщук.

До сесії залишилося трохи більше півмісяця, а ще 109 студентів стаціонару не завершили минулу сесію. Ще гірші справи на вечірньому та заочному відділеннях. Нерідко викладачі, зарахувавши академборжників у стан нездібних, відмовляються приймати заліки та іспити. Це неповага до людини.

Проректор по учбовій роботі говорить про заходи, яких слід зараз жити, щоб виявити потенційних боржників і приділити їм особливу увагу. Тим, хто відстає, слід надати допомогу, розібратись у кожному конкретному випадку. Громадськість, має проявити нетерпимість до ледарів. В університеті навчається чимало студентів, які постійно одержують «трійки». Це означає, що ми випускаємо щороку майже 15 процентів задовільних спеціалістів-«трієчників».

Сьогодні ми ще можемо допомогти тим, хто хоче вчитись, але з якихось причин ще не досить успішно долає вершини науки. Додаткові консультації, заняття принесуть користь і дадуть змогу їм вирівняти рівень.

Д. І. Поліщук велику увагу приділив питанням чіткої організації сесії. Він підкреслив, що вже пройшли строки розробки і здачі розкладів сесії в учбову частину. І тільки біологічний факультет представив розклад.

Є випадки, коли порушується положення про іспити та заліки при розробці розкладу. Виносяться на іспит не ті дисципліни, які слід вивчити. На хімічному факультеті запланували шість іспитів на 4 курсі, що є грубим порушенням положення.

Викликає турботу й те, що нерідко порушується дисципліна викладачами та співробітниками. При перевірці встановлено, що чимало студентів спізнюється на заняття. Є випадки запізнення серед співробітників. Бувають і зриви занять з вини викладачів. Доповідач приділив велику увагу

питанню підвищення якості лекцій, роботи кабінетів та лабораторій під час сесії, викрив недоліки у підготовці спеціалістів. Підготовка першокурсників до сесії — головна турбота всіх викладачів і працівників фізичного факультету. Посилено контроль за проведенням практичних занять з фізики. Про роботу, що ведеться на фізичному напередодні сесії, говорила викладач Н. Г. Пушеч. Вона відзначила, що колоквіуми, що проводилися на першому курсі протягом семестру, дали гарні наслідки, і ця форма подобається студентам. Але дехто пропускає колоквіуми, не складає їх, чим ускладнює своє становище в сесію.

Про добрі наслідки колоквіумів і широку гласність їх результатів, говорив і декан геолого-географічного факультету І. П. Зелінський. Він сказав, що комсомольська організація творчо сприйняла критику на адресу факультету. Зараз студентський деканат робить значні зусилля, щоб виправити становище. Прогулів стало менше. Але ще важко з академборжниками. 24 студенти ще не подолали минулу сесію. У основному «хвости» — з фізики й хімії.

Майбутня сесія — це випробування студентів на розуміння суспільно-політичного становища того часу, в який ми живемо. І комітет комсомолу намагається зробити все, щоб виробити у комсомольців почуття свідомості, відповідальності на цьому важливому етапі, сказав заступник секретаря комітету комсомолу Валерій Шибуняєв.

Заслугує уваги досвід юристів, де стали традиційними зустрічі першокурсників зі студентами старших курсів. Напередодні сесії тут проходять комсомольські збори, в період сесії організована наглядність результатів всіх іспитів — створені інформаційні бюлетені, звідки можна бачити, як складає сесію кожен студент. Чимала робота проводиться, щоб уникнути пропусків занять.

Про необхідність зміцнювати трудову й учбову дисципліну говорила голова профкому університету В. Г. Грановська. Вона зупинилася на проблемах «трійки», побуту, відзначила, що у гуртожитках ще не створені нормальні робочі умови.

Начальник відділу кадрів університету С. І. Сергійчик говорив про недостатню роботу факультетів з випускниками. Тільки в цьому році не доїхали до місця призначення 78 випускників. Він також зупинився на порушеннях трудового законодавства, які ще мають місце в університеті.

Про проблеми, що виникають у стосунках між студентами і бібліотекою, особливо під час сесії, говорила директор студентської бібліотеки В. О. Базіна. Вона справедливо відзначила, що викладачі мають частіше бувати у бібліотеці, щоб знати, які надходять но-

винки, які книги є в достатній кількості, щоб їх можна було рекомендувати.

Проректор по науковій роботі професор В. В. Фащенко звернув увагу присутніх на елементи безвідповідальності, халатності, хаотичності в роботі. Він відзначив недостатність інформованості деяких ланок університету з важливіших справ, що відбуваються у вузі.

Нерідко буває, що у нас в роботі спостерігається самозаспокоєння, — сказав у своєму виступі ректор університету професор О. В. Богатський. У нас є підстави для дуже серйозної розмови сьогодні. В університеті чимало випадків порушення дисципліни. Це і несвочасне оформлення документів, безвідповідальне ставлення до своїх обов'язків і невміння планувати іспити і заліки згідно положення. Кафедри інколи не виконують розпоряджень ректорату. Ми будемо карати керівників за невиконання своїх обов'язків. Зараз головне — питання дисципліни викладачів, співробітників, лаборантського складу і студентів університету. Академзаборгованість — це показник того, що не виконуються елементарні правила роботи з відстаючими. Ми маємо до 25 грудня вирішити всі проблеми, що пов'язані з академзаборгованістю за минулу сесію. Напередодні сесії слід

зібрати всіх викладачів, які будуть приймати іспити і провести з ними відповідну роботу, щоб не було більше порушень правил прийому іспитів, як то: несвочасна здача відомостей, відмовлення приймати іспит тощо.

Чималу роботу мають провести деканати: слід зібрати всіх першокурсників, щоб роз'яснити їм, як проводяться іспити, допомогти тим, хто складає сесію вперше. Ми маємо подумати про виховний елемент екзаменів. Виступаючий підкреслив, що слід дотримуватись порядку оформлення документів.

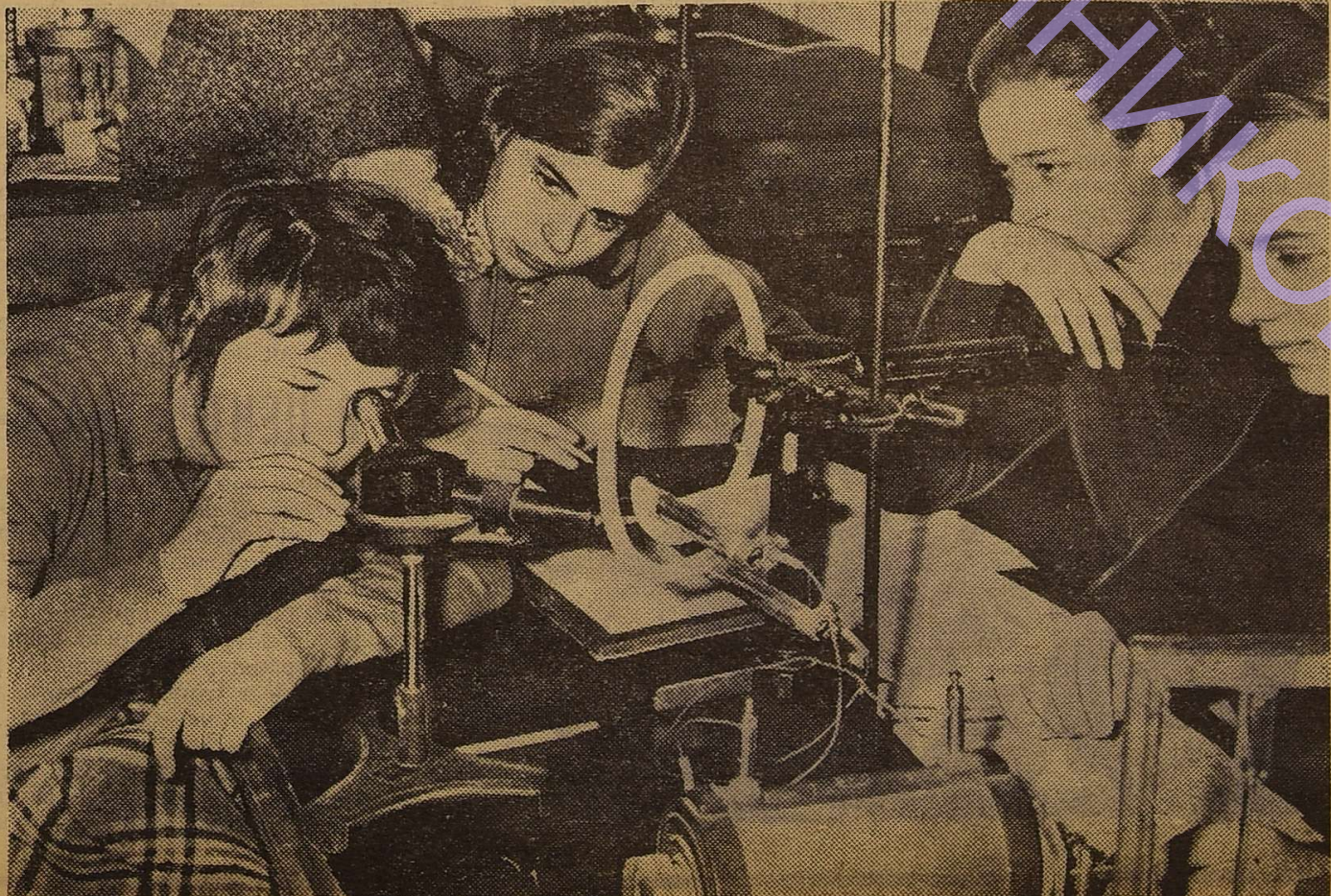
Професор О. В. Богатський звернув особливу увагу на проблему грамотності. Як відомо, грамотність, навіть студентів філологічного, ще занадто низька. Ректор відзначив, що ми маємо прикласти всіх зусиль, щоб виправити це ненормальне становище.

В університеті ніякі успіхи не можна визнати успіхами, якщо не буде учбового процесу на самому високому рівні. Щоб добитися цього, ми маємо зміцнювати дисципліну на факультетах, щоб жоден факт порушення дисципліни не був пропущений. І тільки тоді ми будемо мати можливість виконати ті високі завдання, які поставила перед нами партія та уряд в світлі рішень XXIV з'їзду КПРС і XXIV з'їзду КП України. Успішне складання зимової та літньої сесії буде нашим університетським внеском у скарбницю добрих справ на честь 50-річчя утворення СРСР.

Майже всі лабораторії університету кожного дня зайняті студентами. Адже скоро — сесія.

На фото студенти другого курсу хімічного факультету Т. Тетеріна, Н. Твардовська, М. Торіна та Франк Лільє на практичних заняттях в лабораторії оптики.

Фото В. Камінського

ПЛАНИ РОЗКВІТУ

Восьмого грудня 1971 року в Києві відбувся черговий Пленум Центрального Комітету Комуністичної партії України. Пленум заслухав і обговорив доповіді заступника Голови Ради Міністрів УРСР, Голови Держплану УРСР тов. П. Я. Розенка «Про Державний п'ятирічний план розвитку народного господарства Української РСР на 1971—1975 роки і про Державний план розвитку народного господарства УРСР на 1972 рік» і Міністра фінансів УРСР А. М. Барановського «Про Державний бюджет УРСР на 1972 рік і про виконання Державного бюджету УРСР за 1970 рік».

На Пленумі з промовою виступив член Політбюро ЦК КПРС Перший секретар ЦК КП України тов. П. Ю. Шелест.

Пленум ЦК КП України прийняв відповідну постанову.

9—10 грудня ц. р. в Києві проходила II сесія Верховної Ради УРСР VIII скликання. На її розгляд були винесені питання державної ваги, що впливають з рішень XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КП України, питання дальшого розвитку народного господарства, науки і культури УРСР.

Депутати розглянули питання: Про Державний п'ятирічний план розвитку народного господарства Української РСР на 1971—1975 рр. Про Державний план розвитку народного господарства Української РСР на 1972 рік. Про Державний бюджет УРСР за 1972 рік та про виконання Державного бюджету УРСР за 1970 рік. Про проект кодексу законів, про працю Української РСР. Про затвердження указів Президії Верховної Ради Української РСР. Народні обранці з усіх питань одноставно прийняли відповідні рішення.

ЗАТВЕРДЖЕНО КОМІСІЮ

На нещодавньому засіданні парткому було затверджено склад комісії по спорудженню пам'ятника викладачам, співробітникам і студентам ОДУ, які загинули за свободу і незалежність Радянської Батьківщини. До складу комісії ввійшли: Р. Агріков, С. Сергійчик, М. Ольшевський, П. Маркушевський, М. Волков, В. Шибуняєв, М. Якупов, К. Калініна, М. Будянський. Головою обрано М. Якупова, заступниками — Р. Агрікова та М. Ольшевського.

Комісія має організувати роботу по збиранню коштів серед студентів і професорсько-викладацького складу університету. На основі конкурсу підготувати і представити на затвердження парткому і ректорату проект пам'ятника.

Комісія та багатотиражна газета «За наукові кадри» партком зобов'язав надрукувати в газеті оголошення про умови конкурсу по підготовці проекту пам'ятника і систематично висвітлювати хід підготовки до спорудження його.

В ФОНД СПОРУДЖЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

(З постанови загальних зборів викладачів юридичного факультету від 22 листопада 1971 р.)

Загальні збори юридичного факультету схвалили почин і заклик партійної групи і комсомольської організації другого курсу про створення фонду спорудження пам'ятника героям-студентам, співробітникам і викладачам нашого університету.

З цією метою всім викладачам факультету треба буде взяти участь в створенні такого фонду, для чого кожному викладачеві прочитати три лекції по лінії товариства «Знання», гонорар за які перерахувати в фонд спорудження пам'ятника.

Збори ухвалили: просити партійний комітет це рішення довести до відома всіх викладачів університету з тим, щоб вони підтримали починання юристів і також внесли свій вклад в створення фонду спорудження пам'ятника.

НАКРЕСЛЕНЕ ВИКОНАЄМО

Однією з ланок ідеологічної роботи в загальній системі заходів по підвищенню культури й науково-технічного рівня, комуністичному вихованню й всебічному розвитку радянських людей є лекційна пропаганда, яка поряд з пресою, радіо й телебаченням одержала широке розповсюдження. Роль пропаганди наукових й технічних знань особливо збільшується в умовах науково-технічної революції.

З цією метою декілька років тому за рішенням парткому в університеті була створена «Ленінська школа лекторів-пропагандистів». Треба віддати належне керівникові цієї школи доценту П. Г. Чухрїю, який безпосередньо займається організацією занять, індивідуальним підбором слухачів з числа найбільш підготовлених академічно і політично студентів, і, перш за все, комуністів і комсомольців. П. Г. Чухрїю допомагає обирати теми для виступів і дає методичні вказівки по написанню тексту лекцій. Все це сприяє позитивним результатам роботи школи. Однак головним видом навчання в школі є лекція. Зміст лекцій пов'язується з завданнями, що поставлені перед слухачами. До читання лекцій в школі притягнуті найбільш кваліфіковані й найбільш авторитетні спеціалісти різних галузей знань. З особливою увагою були прослухані лекції професора М. Ю. Раківського «Неухильно пропагувати ідейно-творчу спадщину В. І. Леніна», лекція професора Д. Г. Елькіна «Лектор — майстер ко-

муністичної пропаганди» та інші. Лекція доцента Р. А. Личковського «Боротьба двох ідеологій. Критика буржуазної й ревізійницької фальсифікації в сфері лекційної пропаганди», яка була прочитана на черговому засіданні школи 30 листопада, захопила аудиторію не тільки своїм глибоким змістом, але й ще тим, що вона торкнулась найбільш істотних боків життя молоді.

На превеликий жаль, на цій лекції не були присутні слухачі таких факультетів як механіко-математичний, фізичний, біологічний. Не секрет, що основна кількість слухачів школи представлена історичним, філологічним й юридичним факультетами, де первинні партійні й комсомольські організації вважають підготовку лекторів-пропагандистів своєю кровною справою. Робота на інших факультетах поставлена слабо. Спостерігається незрозуміле безсилля відповідальних від партбюро і комсомольських бюро за лекційну пропаганду перед необхідністю вважати підготовку лекторів-пропагандистів найважливішою складовою частиною діяльності первинних партійних й комсомольських організацій.

Г. ЛОГВІНОВСЬКИЙ,
заступник керівника школи
молодих лекторів-
пропагандистів по
лекційній роботі;
Л. АНІЩУК,
організатор учбової роботи
школи молодих лекторів-
пропагандистів.

Завершується 1971 рік. Рік історичного XXIV з'їзду КПРС, першого року дев'ятої п'ятирічки, що покликана здійснити величну програму подальшого розвитку економіки й культури, підвищення добробуту радянських людей.

Колектив учбово-експериментальних майстерень, вступаючи в соціалістичне змагання за гідну зустріч XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КПУ зобов'язався за рахунок покращення використання обладнання, удосконалення організації праці і впровадження досвіду передовиків, план першого року дев'ятої п'ятирічки за всіма показниками виконати до 20 грудня 1971 року. Свого слова колектив дотримав. План випуску валової продукції в оптово-відпускних цінах виконано на один місяць раніше — 30 листопада 1971 року.

Собівартість продукції, що випускається, знизилась на 2,4 процента проти плану, а продуктивність підвищилась на 13,5 процента. Ці та інші успіхи досягнуті завдяки сумлінній праці переваж-

ної більшості робітників та службовців майстерень.

Цього року, як і минулого, найвищих результатів домоглися такі робітники, як, наприклад, слюсар, член профкому університету І. Лєонов, комуністи І. Павловський, Г. Курабко, токарі Л. Лук'янов, Л. Нейман, електроварник В. Кушніренко, газозварник М. Тарапанов, лісопилник П. Перлов, столярі А. Шакин, В. Яршолович та багато інших.

Виробничі успіхи були наслідком певної роботи, проведеної комуністами і всією партійною організацією. Питання розвитку й удосконалення виробництва, підвищення його ефективності, забезпечення невинного зростання продуктивності праці, зміцнення трудової і виробничої дисципліни ставилися й обговорювалися на зборах партійної організації і робітників майстерень.

Кажучи про наші успіхи, ми тверезо оцінюємо стан справ, ясно бачимо як масштаби наших успіхів, так і чергові завдання і недоліки.

Говорячи про недоліки, зазна-

ємо, що виготовлені майстернями вироби не завжди відповідають вимогам замовників, організація праці теж вимагає бути кращою, соціалістичне змагання не набуло широкого розмаху, вимагає поліпшення стану трудової дисципліни.

Виконання великих і складних завдань що стоять перед майстернями, вимагають подальшого підвищення ініціативи і енергії всього колективу, широкого розвитку соціалістичного змагання, успішної організаційної роботи і особистої відповідальності за доручену справу.

Немає сумніву, що робітники й службовці майстерень, як і всі трудящі нашої країни, ще ширше розгорнуть соціалістичне змагання за успішне виконання завдань дев'ятої п'ятирічки, за гідну зустріч знаменної дати — 50-річчя утворення СРСР, своєю працею внесуть вклад у всенародну боротьбу за торжество великої справи — комунізму.

І. БУХОНІН.

ПОЧИНАЄТЬСЯ СЕСІЯ.

ГОТУЮТЬСЯ ФІЗИКИ

Знову сесія. А поки що майже кожного дня практичні заняття.

Уважно слухають студенти 3-го курсу фізичного факультету пояснення асистента кафедри експериментальної фізики Л. П. Прокоповича. Зараз у них — радіопрактика. (фото зліва). На фото справа — результати повинні бути точними.

Фото С. Єфімова.

КУТОЧОК ФІЛОЛОГА

Не рідше одного разу на місяць організувати виїзд агітбригад і лекторських груп в підшефні райони Одеської області, зустрічі з робітничою та колгоспною молоддю.

З соціалістичних колективів студентів університету.

— Та це ж Серьожа! — вигукнув Володимир Петрович Дроздовський, впізнавши чоловіка, що стояв край дороги центральної вулиці села, а потім звернувся до шофера: — Микола Миколайовичу, зупинить автобус, це ж наш випускник...

Зустрілися викладач і колишній студент філологічного факультету Сергій Сергійович Некрасов, а тепер вчитель місцевої школи.

Отож, до місяця свого призначення — Троїцької середньої школи — агіткультбригада філологічного факультету добиралася під проводом сільського колеги.

* * *

Троїцька середня школа — одна з кращих в Баялівському районі. Заслуга в цьому педагогів — дружного, міцного колективу. І було дуже приємно чути від директора школи Пантелей Івановича Пешехонова добрі слова на адресу наших випускників-філологів, які

чук діляться своїми враженнями від їхньої першої учбової практики.

Романтика студентських будівельних загонів захопила десятикласників. Після розповіді Л. Чуфістової, ветерана університетських будзагонів, про корисні діла

Після занять в біологічному кабінеті зібралися всі агіткультбригадівці і вчителі школи. Була бесіда про працю вчителя, звучали поради, побажання. Директор школи П. І. Пешехонов сказав звертаючись до студентів:

— Чудовий ви вибрали життєвий шлях, адже виховувати дітей, прищиплювати їм все корисне, потрібне — це почесна праця. Люди вам за неї будуть вдячні.

Увечері зі сцени сільського клубу лунали пісні, музика. У залі зібралися трудівники радгоспу «Троїцький», молодь села. Дітих співали, читали вірші, гуморески, танцювали члени агіткультбригади В. Козлов, В. Лиган, В. Куш та інші.

* * *

...Вже стало далеким світло вуличних фонарів Троїцького. Автобус повертався додому — в Одесу. Позаду один день студентської агіткультбригади.

До самого міста звучать пісні сміх, так радісно, коли приносиш користь людям.

Потому, що ми народ горячий, Потому, що нам не треба нічого... — пригадуються слова з славновісного туристського «Глобусу».

В. САВРУЦЬКИЙ.
Фото автора.

ШКОЛА ЗУСТРІЧАЄ ГОСТЕЙ

Репортаж

вносять свій вагомий вклад у справу підготовки школи. Це Лідія Григорівна і Сергій Сергійович Некрасови, Надія Безсокірна, Тетяна Цацко, Ліда Сергієнко.

...Після п'ятого уроку у вчительській керівники агіткультбригади доценти В. П. Дроздовський і Ю. Ф. Касім проводять нараду — вирішено, що студенти зустрінуться з учнями 7—10 класів. Теми розповідей, доповідей — різноманітні.

Дев'ятикласники уважно слухали Таню Михайлюк і Люду Набоку, тема доповіді студенток «Горький і Коцюбинський». А по сусідству, у 8-«б», другокурсники Сашко Бондар і Василь Полтав-

студентів, мабуть, не один учень з 10-«б» твердо вирішив: «Як стану студентом, обов'язково поїду будувати...»

— Цього року під час літньої практики наша група побувала в Білорусії. Ми відвідали землю, яка першою зіткнулась з фашизмом і дала відчайдушну відсіч ворогам, — Брестську фортецю, — пригадує Таня Лаврик.

Учні затамувавши подих, слухали Таню, проглядали фотознімки героїчної фортеці. На цьому уроці навіть бешкетун Петя Савельєв був уважним. Він читав книжку про оборонців фортеці, а тут розповідає людина, яка своїми очима бачила ті опалені камені руйн., — сліди легендарної боротьби.

В ЦЕНТРІ УВАГИ — ПЕРШОКУРСНИКИ

Питанню про хід підготовки зимової сесії були присвячені комсомольські збори філологічного факультету. Доповідач, заступник секретаря бюро ЛКСМУ Ігор Шевченко розповів присутнім про те, яку роботу проводило бюро з академборжниками. Результат цієї роботи в тому, що зараз на факультеті три «хвостики» з двадцяти.

— Зараз особливу увагу треба звернути на підготовку до іспитової сесії першокурсників, — ска-

зала член студентського деканату Т. Михайлюк. — Тут корисну допомогу можуть надати студентистаршокурсники.

Під час сесії на факультеті буде зроблений стенд успішності, на якому членами студдеканату будуть виставлятися оцінки складання іспитів по курсах.

На зборах виступили комсорги курсів А. Киршньов, Л. Авдїєвська, викладач А. І. Шустер, секретар комсомольської організації факультету В. Козак та інші.

ДРУЖБА З ЗАВОДОМ

Довга творча дружба зв'язує колектив заводу радіально-свердильних верстатів ім. В. І. Леніна зі студентами та викладачами Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Нещодавно на нашому заводі побували учасники клубу «Іскра», який створений при кафедрі історії КПРС університету.

Перед студентами і робітниками заводу виступив завідувач кафедрою історії КПРС, доктор історичних наук професор І. В. Ганевич. Він розповів про ленінські принципи соціалістичного змагання. Кандидат історичних наук доцент Я. М. Штернштейн поділився спогадами про суворі дні війни, коли Одеський верстатобудівельний завод ім. Леніна знаходився у м. Старлямаку, Башкирської АРСР.

Член науково-студентського огуртка фізичного факультету Л. П. Саєнко розповів про трудовий і творчий шлях токаря-новатора, лауреата Державної премії Г. С. Нежевенка.

Про трудові традиції робітників «радіалки» говорив начальник бюро раціоналізації та винахідництва, науково-технічної та економічної інформації заводу М. М. Резниковський.

Присутні з великою увагою вислухали виступ токаря-новатора Г. С. Нежевенка.

Студенти, серед яких були посланці НДР та Чехословаччини, здійснили екскурсію по заводу. Їм сподобались верстати, які йдуть в їх рідні країни.

Викладачі кафедри уклали договір з адміністрацією заводу про історію підприємства.

Б. ДРУЖАЄВ
редактор багатотиражної газети
«Верстатобудівник»

БІЙЦІ ПРИГАДУЮТЬ...

Спогади... Про війну, про втрачених товаришів, про закатованих фашистами батьків, матерів, сестер, братів...

Вони розповідали схвильовано, дещо нескладно. А в очах у когось з них ні-ні та й блисне непрохана сльозина. Вони — це Діонісій Парфенович Бойко, Зоя Миколаївна Лепіна-Савельєва, письменник Микола Майоров. А аудиторією їхньою були студенти гуртожитку № 5, де відбувалася зустріч.

Нелегко то часом спогади. Але ми повинні пам'ятати й згадувати Велику Вітчизняну війну. Бо то — правда життя, правда нашого щасливого сьогодні. І вони згадують.

Колишній комбат, один з перших воїнів, нагороджених орденом Леніна, Діонісій Парфенович Бойко:

— Ми захищали Одесу. Захищали мужньо, по-геройськи. Довелося тільки сказати, що співвідношення людей на всіх ділянках фронту було 1:6 на користь фашистів. На кільці оборони у нас був лише один новий танк Т-34. Та, мабуть, головне — не зброя, головне — не кількість людей. Основне — самі люди.

У мене на батареї були герої. Як зараз пам'ятаю комсорга Сашу Нечипуренку (нині його ім'ям названо одну з вулиць в Одесі). Це був розвідник з великої літери. По всьому фронту гриміла слава про нього. Уявіть собі: іде Саша на чергове завдання в тил до фашистів, а приїздить назад на конях, та ще й 36-міліметрову пушку тягне за собою. Під Севастополем його називали другим Кошкою. Там, захищаючи місто

російської слави, Саша і загинув... Ось саме такі, як він, вирішували все.

Зоя Миколаївна Лепіна-Савельєва:

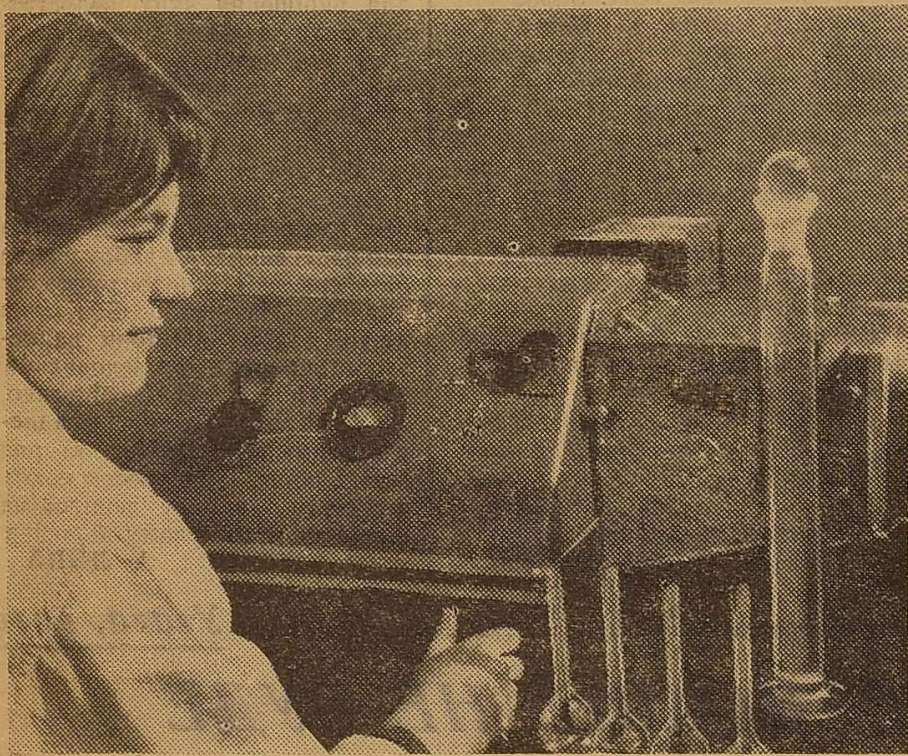
— Брала участь в обороні Одеси, потім Севастополя. Під Севастополем була поранена, попала в полон. А потім — тюрми Сімферополя, Ровно, Славути і, нарешті, жіночий концтабір Равенсбрюк. Це було щось жахливе. На кожному кроці на людину тут чатувала смерть. Десь не так став, щось не так сказав — крематорій, розстріл. Вони винищували людей методично, продумано. Але навіть там, за колючим дротом, ми жили, ми боролись. Дітя підпільний комітет, де пліч-о-пліч з нами працювали Тереза Фучикова, Роза Тельман, Марі Вайян Кутюр'є. Ми організували втечі, в міру можливостей проводили політінформації, ми боролись за життя, хоч щогодини, шохвилини дивились смерті у вічі...

Письменник Микола Майоров:

— З оточення, в яке потрапив на Брянщині, вирватися не вдалося. Вирішив партизанити. Швидко зібрався цілий загін. Не було доброго одягу, не вистачало боєприпасів, зброї. Але ми, як могли, боролись з фашистами і дошкуляли їм добряче. Багато моїх товаришів не поверталось з бойових завдань, та приходили нові, все більше та більше. Розв'язувалась народна війна...

Вони розповідали схвильовано, дещо нескладно. Все це ще більше вражало студентів і грізні події війни яскраво поставали перед їх очима, начебто вони самі були учасниками суворих випробувань.

В. КОЗЮРА.

Нелегко було поєднувати роботу з навчанням Аллі Ковальчук, випускниці вічного відділення хімічного факультету, нині аспірантці кафедри аналітичної хімії. Але перемогла любов до хімії. Фото В. Шишина.

У ВІДПОВІДНОСТІ з всезростаючими потребами будівництва комунізму партія постановила перед працівниками вузу й студентством завдання удосконалення всієї підготовки спеціалістів з вищою освітою.

При цьому велике значення приділяється покращенню наукової підготовки студентів. Про значимість цього фактору говорить, зокрема, зобов'язання учасників обласних зборів студентів залучити до наукової роботи кожного

питання методологічної й педагогічної підготовки студентів. Перед комсомольською організацією стоїть складне завдання розвитку у студентів колективізму, активності й свідомості, які служать, зокрема, і покращенню якості показників наукової підготовки.

Дійсність, однак, завжди багатша, складніша й цікавіша будь-яких схем.

Цікаво, в зв'язку з піднятим питанням, проаналізувати можливості кафедри на факультеті рома-

Продовжуємо розмову

Кожний другий — науковець

Кафедра, факультет, НСТ

другого студента. Напевно це і є реальний захід здійснення на початковому етапі великої роботи. Взяті зобов'язання примушує нас замислитись над тим, як його виконати. Частина відповіді є в статті М. Раковського «Кафедра і студент», що надрукована в № 29 нашої газети. Мені хотілося б поділитись думками про діяльність кафедри, факультету та студентського наукового товариства по покращенню наукової підготовки студентів.

Положення про головну роль кафедри в покращенні всієї роботи вузу справедливо і для організації наукової роботи студентів. Істотно й логічно складаються відношення кафедри і студентів, якщо сильний науковий колектив кафедри об'єднаний роботою над однією темою, втіленою в колективній праці (монографія, посібник до учебного курсу, методика окремої дисципліни). Тоді, як правило, робота виконується на сучасному науковому рівні, і студент, учасник держбюджетних та госпдоговірних робіт кафедри прилучається до справ сучасної науки. Кафедра повинна тоді мудро використовувати й розвивати здібності кожного студента, організуючи з цією метою єдину систему гуртків, семінарів, лекторіїв, цілеспрямовано здійснюючи навчання й виконання «реальних» досліджень в рамках курсових та дипломних робіт.

Звичайно, змальований вище тип організації наукової роботи студентів — ідеальна схема. Однак, при урахуванні головної ролі кафедри і студента — учасника реальних наукових робіт на цій кафедрі, вона дозволяє також зрозуміти і характер діяльності факультету та громадських організацій. Факультет (деканат, рада факультету, методрада) здійснює, переважно, координуючі й контрольні функції (організація і керівництво науковою роботою студентів — справа кафедри); виянято могли б скласти загальні

но-германської філології (наукова робота факультету, як відомо, піддавалась різкій критиці). Візьмемо, наприклад, кафедру німецької філології (зав. кафедрою доцент Д. О. Кожухар).

Наукова робота більшості її викладачів об'єднується тільки за аспектною ознакою (лексико-граматичної норми сучасної німецької мови). Цей аспект відповідає потребам навчання: студент вивчає й освоює перш за все норми досконалої іноземної мови. Аспектною принципом, що названий, відповідає, в основному, і тематика дипломних та курсових робіт.

Результати досліджень можуть, таким чином, відбиватись в окремих статтях, учебных посібниках, тематичних збірниках. При відповідній координації окремих досліджень кафедра могла б періодично друкувати такі збірники. В них можуть включатись й спільні роботи викладачів й студентів. Для координації й підвищення рівня роботи з загальною темою варто відкрити теоретичний семінар з питань мовної норми, до участі в якому, звичайно, можна залучати й студентів.

Звичайно, до «реальних» курсових та дипломних робіт, а також до участі в спільних дослідженнях студента потрібно підготувати в короткі строки. Цьому міг би служити курс про методи лінгвістичного дослідження, необхідність якого усвідомлюється співробітниками ряду кафедр на факультеті.

Відповідно з загальною направленістю наукової підготовки студентів на кафедрі повинна бути спланована і робота наукових гуртків. До останнього часу на кафедрі німецької філології вона розвивалась дещо стихійно (вибір тем і визначення мети досліджень).

Постійно науковою роботою зі студентами займаються співробітники кафедри старші викладачі О. С. Друтейко, Л. І. Суховська,

Є. В. Липецька. Третій учбовий рік працює гурток теорії німецької мови над питаннями: група іменника і складний іменник.

Зі студентами нашої кафедри працюють також співробітники суміжних кафедр: старші викладачі Я. Я. Нейдорф, А. М. Продилайло, доцент М. П. Мудесіт, старший науковий співробітник В. Г. Таранець, доцент А. В. Веселаго. Загальною увагою заслуговує досвід старшого викладача А. Продилайло, який зумів згуртувати студентів, що займаються дослідженнями валентності лінгво-статистичними методами. Члени цього гуртка успішно виступали на конференціях, в конкурсах студентських наукових робіт, відмінно захистили курсові та дипломні роботи.

Більшість студентських досліджень з лінгвістики має на меті також й покращення викладання іноземної мови на спеціальному факультеті (питання, зв'язані з частотністю й перевагою мовних форм, їх синонімією, регулярними відповідностями в перекладі). Задовольняється цим сприятим ефектом тепер не можна. Разом з тим окремим кафедрам організація наукової роботи студентів з методикою мовного вузу не під силу. Зараз на факультеті РГФ організовано 12 лінгвістичних гуртків, 5 — з суспільних наук і жодного з методики вузівського й шкільного навчання. В подібних випадках й повинні діяти спільно різні кафедри, комсомольська організація, НСТ при загальному керівництві з боку факультету.

В коло питань з методики для НСТ могли б увійти такі питання: організація самостійної роботи, ефективні методи використання звуко- й світлотехніки і створення й впровадження відповідних посібників, програмоване навчання, використання навчаючих й контролюючих машин, навчання вимови, навчання письмовій мові.

Все сказане про важливість студентських досліджень з вузівської методики не скасовує цінності робіт в допомогу середній школі. Втім, члени наукових гуртків можуть надати школі велику допомогу як лектори й організатори гуртків, що в свою чергу могло б сприяти залученню до університету здібних учнів.

На закінчення відзначимо головне. Безсумнівно, знайдуться й інші заходи покращення наукової підготовки спеціалістів в університеті. Найважливішими передумовами успіху цієї справи мені здаються «реальність» студентських досліджень, що органічно входять до складу наукової роботи кафедри, і цілеспрямована координація академічних й гурткових форм роботи. При цьому необхідна дружня взаємодія кафедри, факультету, комсомольської організації і студентського наукового товариства.

О. КІРСАНОВ,
викладач кафедри німецької філології.

ДОБРІ ДРУЗИ І ПОРАДНИКИ

Якось, повертаючись з лекції на історичному факультеті, я зустрів у міському саду маленьку сучорляву літню жінку. Виявилось, що це добра знайома і шанована мною Лідія Валеріанівна Носкова, з якою довелось мені чимало років разом працювати. Розговорилися, розпитую її про здоров'я, сімейні справи, онуку, який вчився у нас на хімічному факультеті. Відповіді, як завжди звучали оптимістично. Володя Снігєцький та його дружина після закінчення університету працюють хіміками, він закінчує дисертацію, вона вже кандидат хімічних наук. Ростуть їх дітки — Андрійко й Митько. Вони часто гостюють у своєї прабабки. Та й сама Лідія Валеріанівна час від часу до них навідується. Не раз їздила до Уфи, а ось це зараз готувалась їхати до них на Жовтєві свята у Підмосков'я, де живе і працює сім'я онука.

Побажавши Лідії Валеріанівні здоров'я і всього найкращого, розійшлися кожен своєю дорогою. І от попливи переді мною думки, згадка про минуле. Пригадалася перша зустріч майже 50 ро-

ків тому з цією чудовою людиною. Цей день особливо пам'ятний в моєму житті, бо я вперше вступив в стіни радянського вищого учебного закладу. Як тепер пам'ятаю, день 2 березня 1923 року, коли я разом з кількома іншими студентами Ісаївського відділення ІНО прибув до Одеси. В канцелярії інституту (вона містилася по Лютеранському провулку, де нині СШ № 80) нас зустріли дві привітні жінки — Лідія Валеріанівна та Лідія Павлівна. З поради їх ми побували на прийомі у комісара інституту С. І. Шоргіна, а потім у ректора ІНО професора Р. М. Волкова. В той же день в порядку перевалу з Ісаєва ми були зараховані студентами Одеського інституту народної освіти. Зразу ж повстало питання про житло. І тут нам, селянським студентам, допомогла Лідія Валеріанівна. Вона порадила, до кого треба звернутись і навіть повила нас до сусідньої кімнати, де нам дали ордер на поселення в гуртожитку.

Сталося так, що після закінчення інституту мені довелось кілька років працювати разом з

Лідією Валеріанівною. До моїх службових обов'язків, як секретаря правління інституту входило загальне керівництво апаратом ректорату. Для мене, людини молоді й малоосвіченої в цій справі було нелегко. Велику допомогу мені подавали такі співробітники як Лідія Валеріанівна. Вони не тільки давали поради, але й своїм власним прикладом, ставленням до своїх обов'язків, винятковою лагідністю, чуйністю й широчиною увагою до відвідувачів були прекрасним взірцем, і я вчився у них працювати. Набутий досвід мав винятково велике значення в подальшій учбово-організаційній праці моїй на робітфаках, в середній школі та деканаті історичного факультету.

Прошло чимало часу. В 50-х роках мені, як проректорові університету, знову довелось більше десяти років працювати з Лідією Валеріанівною. Апарат навчальної частини на той час був невеликий (4—5 осіб), але це був дружний колектив, який працював злагожено і планомерно. Провідну роль в ньому відіграли дві жінки — покійна Ольга Яківна Краснопольська

і Лідія Валеріанівна. Кожен з співробітників виконував по декілька досить важливих і відповідальних функцій і в той же час вони цілком достатньо орієнтувались в загальних справах роботи навчальної частини. На всі звертання відвідувачів — студентів співробітників, викладачів — давались вичерпні відповіді, організовано готувались матеріали чергової документації.

Проблема аудиторного фонду і в ті часи була важким місцем в університеті. Багато залежало від умілого раціонального використання наявних ресурсів учбових приміщень. Лідія Валеріанівна чудово справлялася з обов'язками загальноуніверситетського диспетчера. Вона, як правило, за день-два перевіряла розподіл аудиторних приміщень між факультетами і кафедрами і забезпечувала безперерпний хід учбового процесу.

З перших днів праці відновленого університету на Лідію Валеріанівну було також покладено ведення документації випускників. І до цієї справи вона ставилася з винятковою увагою і відповідальністю. Як відомо, архів уні-

верситету загинув під час евакуації в дні Великої Вітчизняної війни. В перші воєнні роки багато випускників, серед них чимало фронтівців, просили підтвердити закінчення університету. Виявляючи неабияку ініціативу, з винятковою відповідальністю, вона допомагала розв'язувати досить складні справи окремих прохачів.

Досвідчені працівники навчальної частини багато уваги приділяли роботі з секретарями факультетів, наполегливо й терпляче вчили кадри. З часом і на факультетах з'явилися свої ветерани, які були важливою ланкою в керівництві всіма справами навчання і виховання студентів. Вони були найкращими радниками студентів, які глибоко їх поважали і шанували. Такими скромними трудівниками на факультеті були: на біологічному — Ніна Володимирівна Мінкевич, на історичному — Ольга Петрівна...

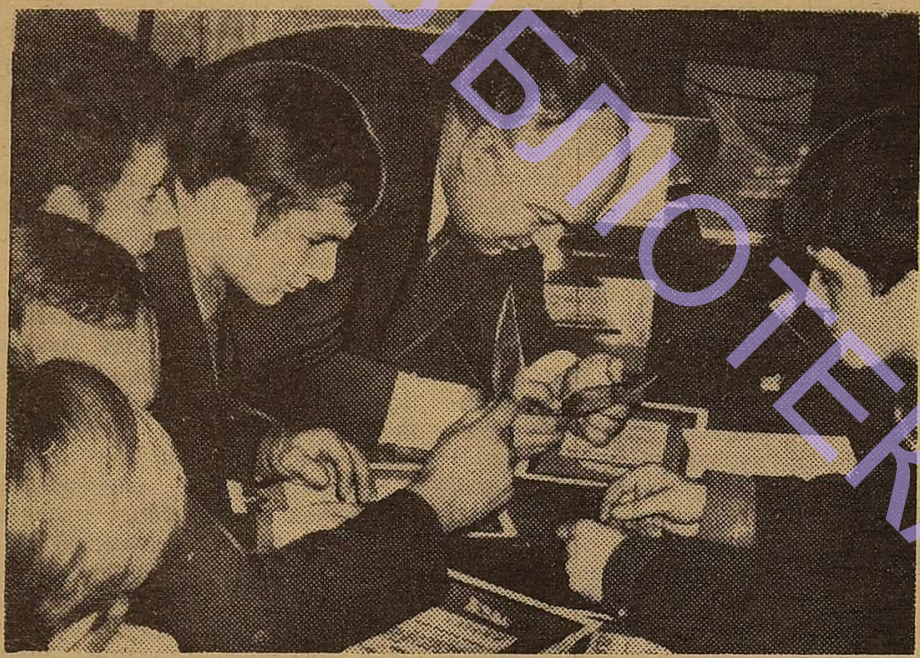
Скромна непомітна праця співробітників апарату ректорату і деканатів в чималій мірі визначає успішне здійснення важливих справ, над розв'язанням яких працює весь колектив університету.

С. КОВБАСЮК,
доцент.

Бесіда в парткомі

Ми вже повідомляли, що футболисти університету завоювали кубок вузів міста. Нещодавно команда разом з тренером О. Ф. Попичко завітала у партком, де зустрілася з секретарем парткому Л. Х. Калустяном та ректором університету О. В. Богатським. Футболисти розповіли про хід змагань, про плани команди на новий сезон. Ректор О. В. Богатський познайомив спортсменів з наказом по університету, згідно якого членам команди оголошена подяка всім вони нагороджені премією розміри місячної стипендії.

Потім відбулася невимінена бесіда. На фото В. Камінського ви бачите як спортсмени і ректор розглядають фото про історію спорту університету.

ПОПЕРЕДУ МЕХМАТ

Факультети	шахи	шахи	самбо	н. теніс	очки	місце
Мехмат	II	I	V	I	70	I
Фізфак	0	II	I	0	38	V
Філфак	0	V	IV	VI	36	VI
РГФ	III	IV	0	II	48	IV
Хімфак	IV	IX	0	IV	32	VII
Біофак	I	III	III	VIII	60	II
Геофак	VI	VII—VIII	VI	0	27	VIII—IX
Істфак	0	VII—VIII	VII	V	27	VIII—IX
Юрфак	V	VI	II	III	56	III

ПОЗДОРОВЛЯЄМО

На першості вузів серед чоловічих волейбольних команд наші спортсмени посіли перше місце. Команда університету виступала в такому складі: В. Калюжний,

О. Заболотний, В. Чумак, О. Опояр, Ю. Демідов, О. Боскін, С. Петров, І. Клименко, В. Кротов, Е. Гуменюк, М. Гаусман. Тренер команди З. В. Барська.

Їх успіх не випадковий

В спортзалі ОДУ проходила особисто-командна першість університету з «самбо».

Наші самбісти — трьохкратні чемпіони вузів міста Одеси, в їх лавах багато переможців й призерів багатьох першостей, в тому числі республіканських.

В усіх вагових категоріях брали участь команди 7 факультетів. Всього на ковдру вийшло 72 учасники, з них третина — борці I і II розряду. Багатьох фаворитам довелося відчувати гіркий поразки.

Перше місце завоював фізичний факультет — 41 очко, на другому — юридичний — 30,5 очка, на третьому — біологічний — 26,5 очка. Успіх цих факультетів не

випадковий, бо ці три факультети є провідними в університеті з боротьби «самбо». Всі чемпіони університету і збірна команда складається з студентів цих факультетів і в цьому велика заслуга викладачів фізвиховання, що працюють на цих факультетах.

Чемпіонами університету з вагових категорій стали: С. Грабко — юрфак, М. Самойлов — фізфак, Ю. Корнілов — фізфак, О. Четверик — біофак, В. Соколовський — біофак, П. Аветисян — юрфак, О. Ченков — біофак, В. Абісов — біофак.

О. БЕЛЕНЬКИЙ,
тренер, майстер спорту СРСР.

НА КУБОК ЧЕМПІОНУ СВІТУ

Успішно виступила в I розигришті кубка чемпіона світу з шашок О. Г. Андрейко збірна ОДУ.

Вигравши всі попередні зустрічі, шашки нашого вузу в півфіналі зустрілися з сильною командою заводу замкових виробів. Рахунок зустрічі — 3:2 на користь наших спортсменів. I ось фінал. Суперники виявились старі знайомі — шашки технологічного інституту ім. Ломоносова. В складі цієї команди виступили чотири провідних майстри спорту.

Наші шашки зайняли почесне 2-е місце. За збірну університету виступали: майстер спорту СРСР В. Матлович, (геофак), кандидати в майстри В. Киреев (фізфак), Ю. Резнік (хімфак), Є. Корман (мехмат), М. Горбич (біофак).

ПОЧЕСНЕ ТРЕТЄ

На першості СРСР з фехтування на шаблях серед молоді, що проходила в грудні в м. Львові, студент II курсу хімічного факультету І. Каролицький зайняв III місце і ввійшов до основного складу молодіжної збірної СРСР.

НОВІ КНИГИ ПРО БІОСФЕРУ

Як далеко в минуле людської історії ми не зазираємо, завжди можна зустріти факти безгосподарського, а часом й злочинно недбалого ставлення людей до сфери, в якій їм доводилось жити. Забруднення біосфери викликає тривогу у прогресивних вчених всього світу.

У вересні 1968 року в Парижі проходила Міжнародна конференція ЮНЕСКО з наукових основ використання й збереження ресурсів біосфери. Головною метою конференції було з'ясувати погляди тих вчених, які зайняті експлуатацією ресурсів природного середовища (біосфери), й тих, хто дбає про їх збереження. В доповіді, зробленій на цій конференції радянськими вченими, акцентувалась головна увага на раціональне використання природних ресурсів біосфери, охорони природи на території СРСР.

Детально ви можете понайти змістом доповіді в книзі «Ресурси біосфери на території СРСР», М., 1971

Цікавий збірник «Біосфера й її ресурси», М., 1971 г., що представляє собою важливу в теоретичному відношенні працю, яка розвиває вчення академіка В. І. Вернадського про біосферу Землі й накреслює різні шляхи підвищення біопродуктивності. К. Уатт присвячує свою книгу «Екологія й управління природними ресурсами» М., 1971 г. раціональному використанню, охороні й примноженню ресурсів біосфери. Зростаючий вплив результатів діяльності людини на природу й переробка її людиною створює ряд серйозних проблем, для вирішення яких недостатньо мати загальну уяву про закони, що керують процесами в біосфері, але необхідно дати й кількісну характеристику, розрахувати результати й віддалені наслідки різних заходів.

Велику тривогу у вчених всіх країн викликає й проблема радіоактивного забруднення біосфери. З новоодержаних видань Наукової бібліотеки цікаві також: «Методи радіо-екологічних досліджень» М., 1971 г. і О. І. Ільєнко, Д. К. Кривошукський «Радіо-екологія», М., 1971 г. та ряд інших книг, що висвітлюють проблему впливу людини на біосферу в минулому й тепер.

А. ЛИПА

Весла — на воду!

Веслування на байдарках і каное прийшла до нас з давньої півночі, краю мисливців, рибалок, вічної мерзлоти. Збереглися малюнки, які свідчать, що першими веслярами були чукчі й ескімоси — мешканці далекої півночі.

Використовувати човни як спортивні судна на Україні почали порівняно недавно — тільки в післявоєнні часи байдарочне й каное веслування швидко завоювало популярність. Цей вид спорту на Україні культивують багато товариств. Факти говорять самі за себе: в олімпійську збірну входять загалом українці — чемпіони світу й Європи — Олександр Шапаренко з Сум, Юрій Стеценко, Володимир Мороз з Києва.

Спортивно Одеса лишається нашими земляками — чемпіонкою світу Юлією Рабчинською й чемпіонкою Європи Анатолієм Кобрисевичем. В Одесі працюють сильних веслярів — майстрів спорту міжнародного класу й майстрів. Це Євгеній Білоус, Віктор Васильченко й Микола Кравчук — чемпіони країни, чемпіони України серед учнів Наталія Кутчина, Людмила Четваєва, Володимир

Чернявський і Анатолій Кравченко.

У вузах міста Одеси веслування — один з найпопулярніших видів спорту. Веслярі ОІБІ, ОПІ ОМІ посилено тренуються в ці холодні дні, щоб успішно виступити в майбутньому сезоні. Нещодавно в університеті відкрилась секція веслування на байдарках. Тренування проводяться на озері Крекінг-заводу, водній базі ОПІ. Зараз наші веслярі мужньо й сміливо виходять на воду й тренуються на рівні зі своїми майбутніми суперниками, студентами ОІБІ. Свій спортивний характер показують на тренуваннях студенти II курсу механіко-математичного факультету С. Бродський, І. Куртиш, П. Осипович, студентка I курсу фізичного факультету Н. Шаповалова.

Веслування на байдарках сприяє загартуванню організму, укріпленню його.

Записуйтесь до секції веслування. Ви будете задоволені, зміцните своє здоров'я.

В. КИСЛУН,
тренер, викладач кафедри фізвиховання.

НАРОДИЛИСЯ ПРОТЯГОМ П'ЯТИРІЧЧЯ

(Продовження. Початок у № 34)

Чималий інтерес для істориків української мови становлять і зрухи, що сталися у словотворі неологізмів останніх років. Коротко схарактеризуємо ці зрухи.

За роки п'ятиріччя чимало слів утворилося шляхом суфіксації та префіксації. Серед суфіксів за останній час помітно активізувався суфікс -ит, (-ит). За допомогою цього суфікса були утворені переважно назви новознайдених мінералів та штучно створених мінералів і препаратів.

Наприклад: 1) тарасовіт — назва на пошану Т. Шевченка ново-знайденого мінералу; мухніт — назва мінералу, знайденого геологом Мухніним; луніт — верхній шар кори Місяця; іфзаніт — новий різновид вибухової речовини, винайденої в інституті фізики. Землі Академії наук; лорніт — синтетичний матеріал, добутий із відходів трикотажу на кабельному заводі у вірменському м. Лорі; водоциліт — паливо із суміші води, вугільного пилу й породи; селеніт — житель Селени, Місяця.

При утворенні нових слів останнім часом частіше, ніж у попередні роки, почали використовуватись такі суфіксоїди, як — навт та — дром. Напр.: акванавт — людина, що плаває й довго живе під водою; океанавт — акванавт, що плаває під водою в океані; теленавт — автоматична лабораторія з телевізійною апаратурою,

СЛОВО ПРО СЛОВО

за допомогою якої вивчається дно моря, селенавт — людина, обрана для плавання в космосі, зокрема — на Місяць;

2) автодром — місце, де випробуються автомобілі; вертодром — місце, звідки влітають і де приземляються вертольоти; автотрактордром — місце, де випробуються шини для автомобілів і тракторів; парашутодром — місце, де приземляються парашутисти.

З наведених прикладів видно, що суфіксоїд — навт (гр. náutes — плавець у повітрі, космосі) за останні роки набув і нового значення — «мандрівник», дослідник, що плаває на воді чи під водою». Так само, суфіксоїд — дром (гр. dromos — біг, місце, доріжка, шлях для бігання) при збереженні свого первісного значення, як, напр., у слові ветродром, набув і нового значення, як, напр., у слові парашутодром — «місце приземлення парашутистів».

Серед префіксів за останній час помітно активізувався, особливо при утворенні прикметників, префікс над- у значенні «дуже високий ступінь чогось», як, напр., наднадійний, надвисокий тощо. Його активізація у великій мірі сприяло поширенню і в російській, і в українській мові в такому ж значенні іншомовного префіксоїда супер-: суперсучасний,

суперкороткий, суперчистий.

Та найбільше за роки п'ятиріччя поширилося у нашій мові нових слів, утворених за допомогою таких префіксоїдів, як: міні-супер-, мікро-, теле-, гео-, геліо-, мото-, авто-, електро-, біо-, аква-, інтер-. Напр.: мінівертоліт, міні-микрофон; суперекспрес, супермагазин; мікролайнер, мікропортрет; телесигнал, телеміст; геофон, геліоотел; мотонарти, мотоснігохід; автоінформатор, автовідповідач; електролов; біоінформація; аква-мобіль, аквавелосипед; інтеркосмос, інтероргтехніка.

Впадає в око, що неологізми, утворені за допомогою префіксоїдів супер- та міні- досить часто використовуються в радянській пресі в гостро саркастичному плані, в плані критики розхвалюваних апологетами капіталізму демократії, свободи, конституції в буржуазних країнах. Напр., супер-свобода, мінідемократія, міні-конституція, мініфунт, англійський фунт стерлінгів, що втратив свою вартість.

Водночас префіксоїд міні може використовуватись у сучасній українській мові і в жартівливому плані, як, напр., — мінідівчина, мінікрасуня, міні-меню, міні-епоха тощо.

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент

(Далі буде)

СЕНСАЦІЙ НЕ БУДЕ

Продовження. Поч. в №№ 28, 33, 34 за 1970, і №№ 4, 27 у. р.

ВПРАВА № 16

Виконується так само, як і вправа № 14, але правою рукою.

ВПРАВА № 17

Виконується, як і вправа № 15, але правою рукою.

ВПРАВА № 18

Виконується, як вправа № 14, але двома руками одночасно.

ВПРАВА № 19

Виконується, як вправа № 18, але повертальний рух обома руками виконується в зворотному напрямку: назад, вгору, вперед, вниз.

Ці вправи розвивають плечі, лопатки, грудну клітку.

ВПРАВА № 20

Сампурна хаста шахтивардха (комплексна вправа для укріплення рук)

Вихідне положення: станьте прямо, обидві руки витягніть на рівні плечей прямо перед собою. Пальці рук разом, підняті вгору, долонями вперед. Руки, кисті рук, пальці напружені. Враження таке, ніби долонями доводиться упирається в стіну. Не змінюючи положення рук і не знижуючи загаль-

Увага, йоги!

ного напруження, повільно поверніть кисті рук донизу. А потім знову вгору. При виконанні цієї вправи необхідно слідкувати за тим, щоб спина була прямою.

Дихання довільне через ніс. Спочатку вправа виконується п'ять разів і доводиться до десяти, рахуючи рух вгору — вниз за один раз.

ВПРАВА № 21

Виконується так само, як і вправа № 20, тільки пальці рук розставлені.

ВПРАВА № 22

Вихідне положення: станьте прямо, п'ятки і носки разом, руки опущені вздовж тулуба. Різко зігніть руки в ліктях, розставте і зігніть пальці рук, після чого різко викиньте обидві руки уперед, на рівні плечей. При цьому м'язи рук сильно напружені.

Дихання довільне. Перебувайте в такому положенні стільки, скільки зможете. Ці вправи розвивають і зміцнюють м'язи рук, роблять гнучкими зап'ястя, розвивають м'язи й суглоби пальців рук.

Закінчивши всі вправи, не забудьте виконати шавасану — мертву позу.

(Далі буде)